

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.:
202309903

Vår ref.:
2023/1341-6/FD V 3/ANFR

Dato:
21.09.2023

Svar på høring om forslag til forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering (kraftrasjoneringsforskriften)

Forsvarsdepartementet viser til høringsbrev datert 30. juni 2023 om forslag til ny forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering (kraftrasjoneringsforskriften).

Departementet har innhentet høringsinnspill fra Forsvarsbygg. Forsvarsbygg har utarbeidet sine høringsinnspill i dialog med Forsvaret v/Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH).

Forsvarsdepartementet og Forsvarsbygg støtter i all hovedsak forslaget og er positive til at det utarbeides en ny forskrift om håndtering av energiknapphet og kraftrasjonering som blant annet tydeliggjør rasjoneringsmyndighetens, de systemansvarliges og statsforvalterenes myndighet og ansvar og prinsippene for fordeling av energi ved kraftrasjonering.

Kontinuerlig tilgang på tilstrekkelig kraft har fundamental betydning for opprettholdelse av Forsvarets operative evne til å hevde suverenitet og forsvare landet. Forslaget til ny forskrift må derfor ta hensyn til forsvarssektorens behov dersom en situasjon med energiknapphet og rasjonering oppstår – også i krise og krig.

Forsvarssektorens kraftbehov bør derfor prioriteres i så stor grad som mulig ved eventuell energiknapphet og behov for kraftrasjonering. Forsvarssektoren har bygg og anlegg som det er kritisk at får opprettholdt sin strømforsyning for å ivareta de nasjonale sikkerhetsinteresser disse skal ivareta.

Merknader til § 17 – Prinsipper for fordeling av energi ved kraftrasjonering

Departementet støtter forslaget i høringsnotatet punkt 6.5.1 (s. 35) om å tydeliggjøre hvem som bør skjermes i en eventuell situasjon med kraftrasjonering. I høringsnotatet vises det til at prinsippene for fordeling utdypes og synliggjøres i veilederen til forskriften. Det foreslås at sluttbrukere som har kritiske samfunnsfunksjoner i mindre grad bør berøres av en kraftrasjonering. Dette begrunnes med at reduksjon eller bortfall av kritiske

---

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
seniorrådgiver Anders Grønstad Friisk
Seksjon for felles juridiske tjenester

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webside:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

samfunnsfunksjoner kan ha en svært negativ effekt på samfunnet. I høringsnotatet angis en ikke uttømmende oversikt over sluttbrukere som i mindre grad bør berøres av kraftrasjonering som foreslås inntatt i veilederen til forskriften (eksempelvis sluttbrukere knyttet til helse og omsorg, redningstjeneste og lov og orden).

Til dette bemerker departementet at forslaget til § 17 i forskriften har en mer hensiktsmessig ordlyd enn i gjeldende forskrift. Departementet legger til grunn at Forsvaret og funksjoner i forsvarssektoren som skal bidra til å opprettholde Forsvarets operative evne, anses som «kritiske samfunnsfunksjoner» og dermed vil prioriteres ved fordeling av energi ved kraftrasjonering. Hvis dette ikke er riktig, så ber vi om en tilbakemelding fra NVE på dette.

Videre er det vårt syn at det bør komme klarere frem at forsvarssektoren er en prioritert sluttbruker og at nettselskapene skal ta hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser ved utarbeidelsen av rasjoneringsplanene ved at det vises til forsvarssektoren fortrinnsvis direkte i forskriften. FOH har i sitt innspill til forskriften også pekt på at også andre nasjonale funksjoner som forsvarssektoren er avhengig av, eksempelvis ammunisjonsproduksjon, bør nevnes.

En manglende henvisning til forsvarssektoren eller andre nasjonale funksjoner med betydning for forsvarssektoren enten i forskriften eller i veilederen kan medføre at det oppstår misforståelse om, og i hvilken grad, nettselskapene skal vektlegge disse hensynene i utarbeidelsene av sine planer. For å tydeliggjøre hvilke funksjoner som skal prioriteres ved kraftrasjonering og forhindre eventuelle misforståelser, ber Forsvarsdepartementet NVE om å vurdere om kritiske samfunnsfunksjoner også bør fremkomme av selve forskriften i tillegg til veilederen. Dette kan gjøres ved at det inntas en ikke-uttømmende liste over kritiske samfunnsfunksjoner i forskriften § 17, men hvor det klart fremgår at forsvarssektoren er omfattet. Departementet ber også om at Forsvaret og Forsvarsbygg involveres i arbeidet med endring av veileder til forskriften når det gjelder prinsipper for fordeling av energi ved kraftrasjonering.

Merknader til § 18 – Nettselskapenes rasjoneringsplaner

Det er positivt at det foreslås å fastsette i forskriften § 18 at statsforvalter skal ha en sentral rolle som bidragsyter i nettselskapets utarbeidelse av rasjoneringsplan, jf. også høringsnotatet punkt 6.5.2 (s. 36).

Forsvarsbygg har i sitt hørings svar pekt på at formuleringen i § 18 fjerde ledd bør endres fra «bør» til «skal» slik at det kommer tydeligere frem hvilke oppgaver statsforvalteren er pliktig til å gjennomføre. Forsvarsbygg har også pekt på at etaten savner en nærmere klargjøring av i hvilken grad andre aktører kan og skal involveres i nettselskapets utarbeidelse av plan, eksempelvis sluttbrukere som kan ha en kritisk samfunnsfunksjon. Dersom nettselskapet ikke forventes å ha dialog med andre aktører enn statsforvalteren vil det være enda viktigere at statsforvalteren skal ha en dialog med disse aktørene.

Forsvarsbygg peker også på at det fremstår som uklart om sluttbrukere har anledning til å få innsyn i kraftrasjoneringsplanene, samt om det er anledning til klage på disse eller be NVE om å vurdere og/eller overprøve nettselskapets rasjoneringsplan for det tilfelle at planene ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til prioriterte sluttbrukere.

Departementet støtter Forsvarsbygg sine innspill. Departementet legger likevel også til at det i tillegg bør vurderes om forsvarssektoren og andre aktører med betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser bør defineres som «store sluttbrukere», jf. forskriftsforslaget § 21 og høringsnotatet punkt 5.3.5 (s. 15). Enkelte samfunnsfunksjoner er utpreget «nasjonale» i sin funksjon. Ved å definere forsvarssektoren og andre aktører som «store sluttbrukere» vil sektorens særegne *nasjonale* behov på tvers av de ulike statsforvalternes ansvarsområder i større grad kunne ivaretas gjennom rasjoneringsmyndighetens rasjoneringsplaner.

Dersom NVE har behov for at våre merknader eller forsvarssektorens behov utdypes nærmere, ber vi om at NVE tar initiativ til et møte.

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Anders Grønstad Friisk
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Forsvarsbygg